

**XXXIV читання академіка В.І. Вернадського
«Рятівна роль науки в часи війн
і суспільних криз»**

**ЧЕТВЕРТА ДЕМОГРАФІЧНА
КАТАСТРОФА: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ**

О.М. Гладун

*Інститут демографії та
проблем якості життя НАН України*

Київ, 12 березня 2024 р.

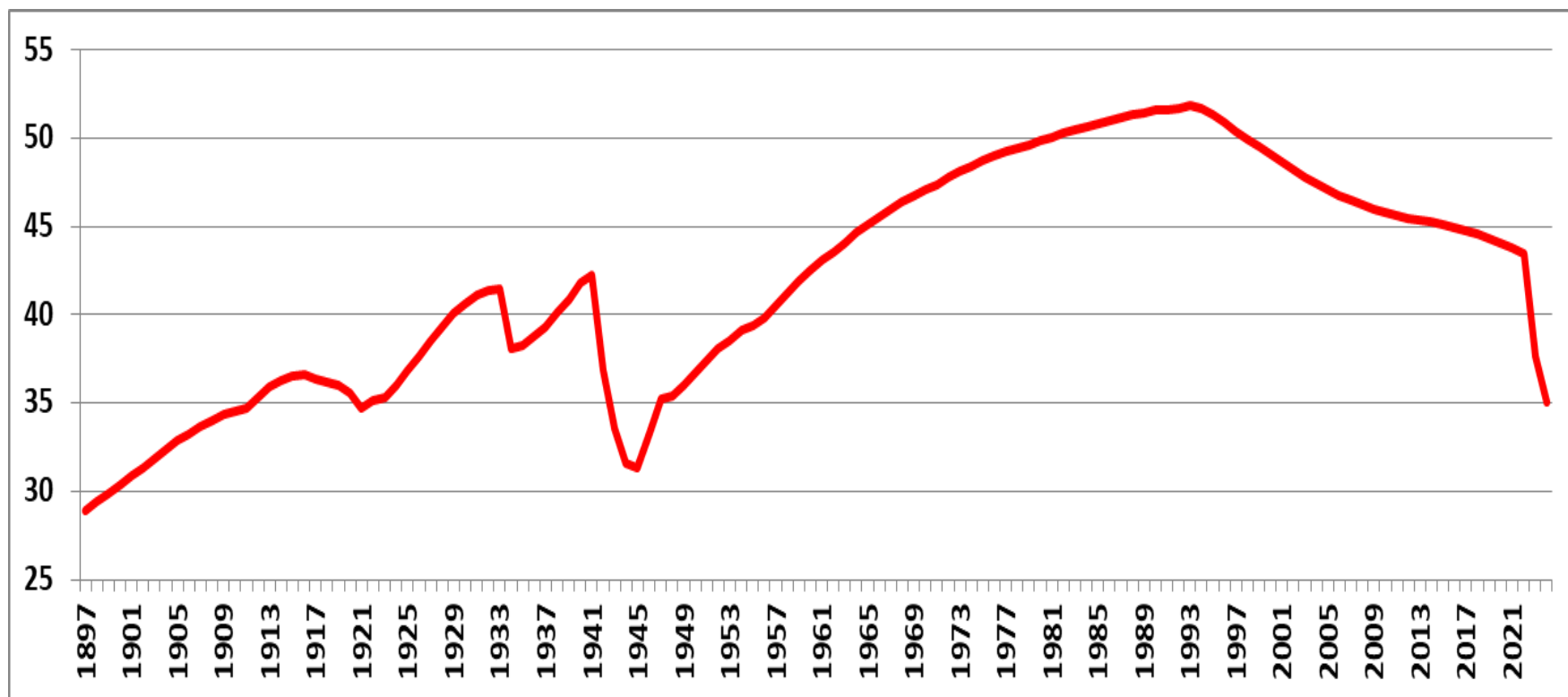

Втрати населення внаслідок демографічних катастроф та криз

Подія	Період, <i>роки</i>	Втрати, <i>тисяч осіб</i>	
		Надсмертність	Дефіцит народжень
Демографічні катастрофи			
перша	1914-1923	4 478,2	3 193,1
друга	1932-1934	3 954,4	949,2
третя	1937-1947	8 848,6	2 129,8
Демографічні кризи			
«смертності»	1969-1984	862,6	755,9
«народжуваності»	1991-2013	880,5	5 163,4
Усього	1914-2013	19 024,3	12 191,4

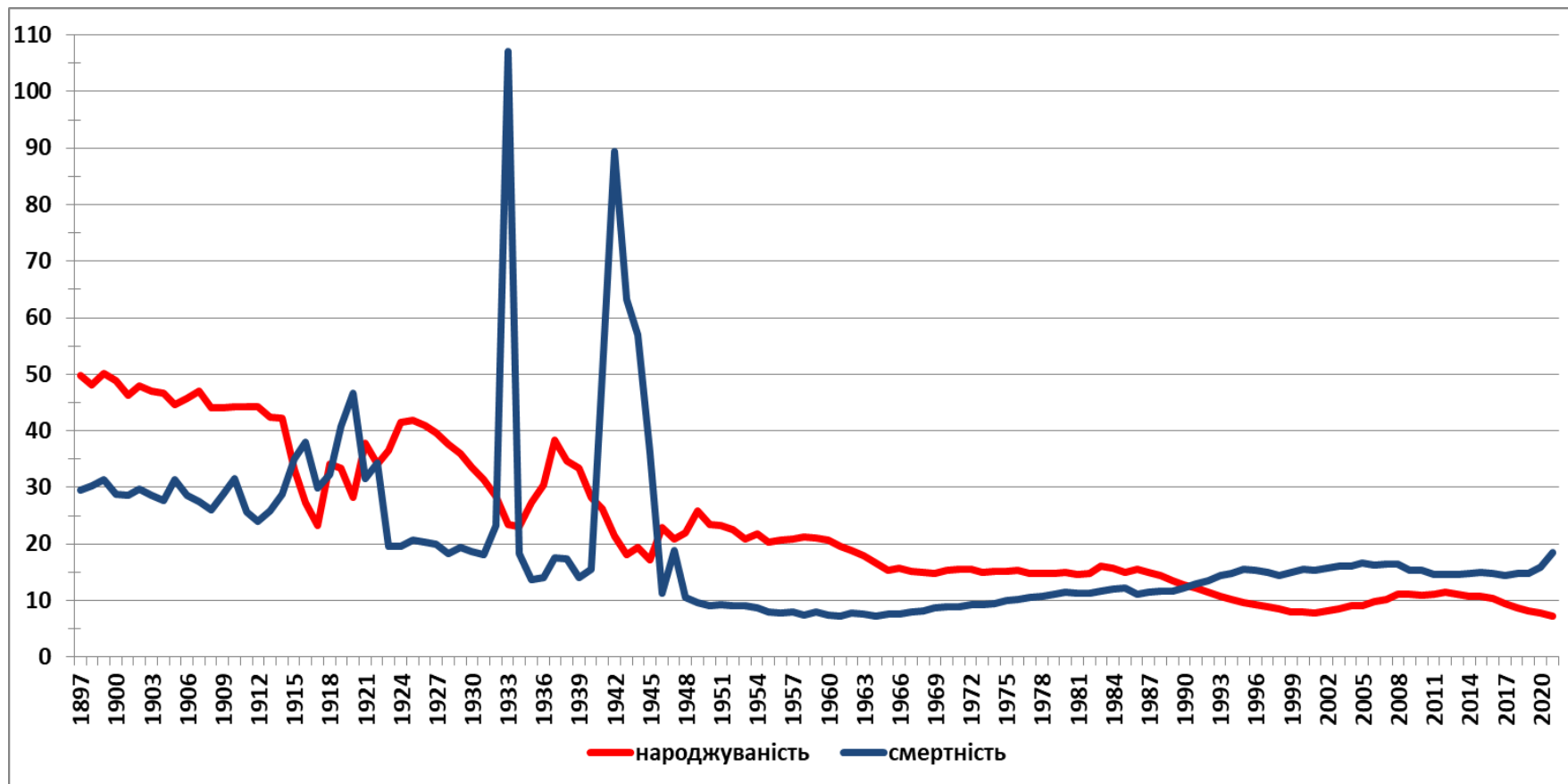

Чисельність населення, 1897–2024, млн осіб

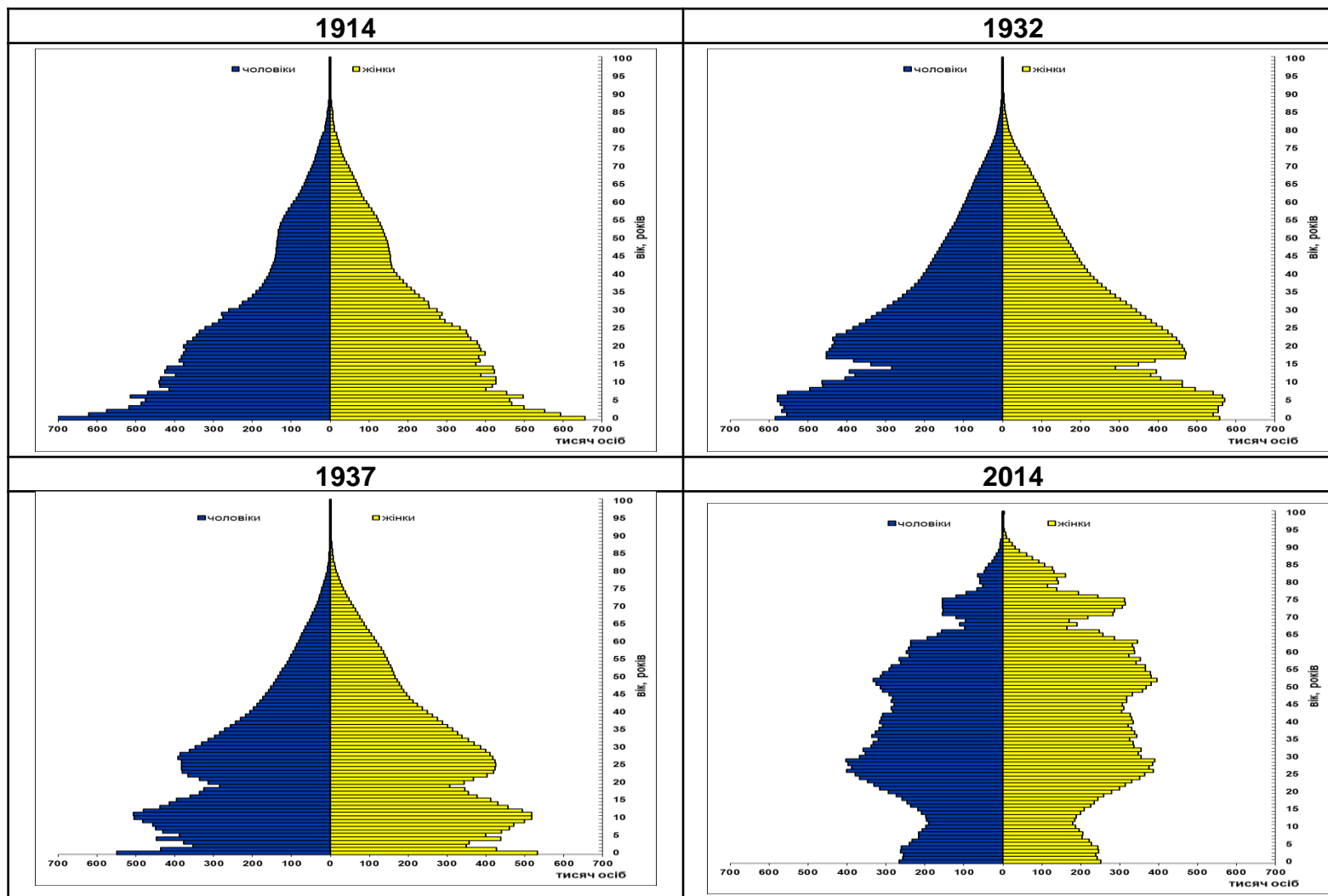

Загальні коефіцієнти народжуваності та смертності, 1897–2021, на 1 000 осіб

Статеві-вікова структура населення

Сумарний коефіцієнт народжуваності

Рік	СКН	Рік	СКН
1913	6,12	1924	5,32
1931	3,65	1935	2,91
1936	3,27	1948	2,31
2013	1,51		
2021	1,16		

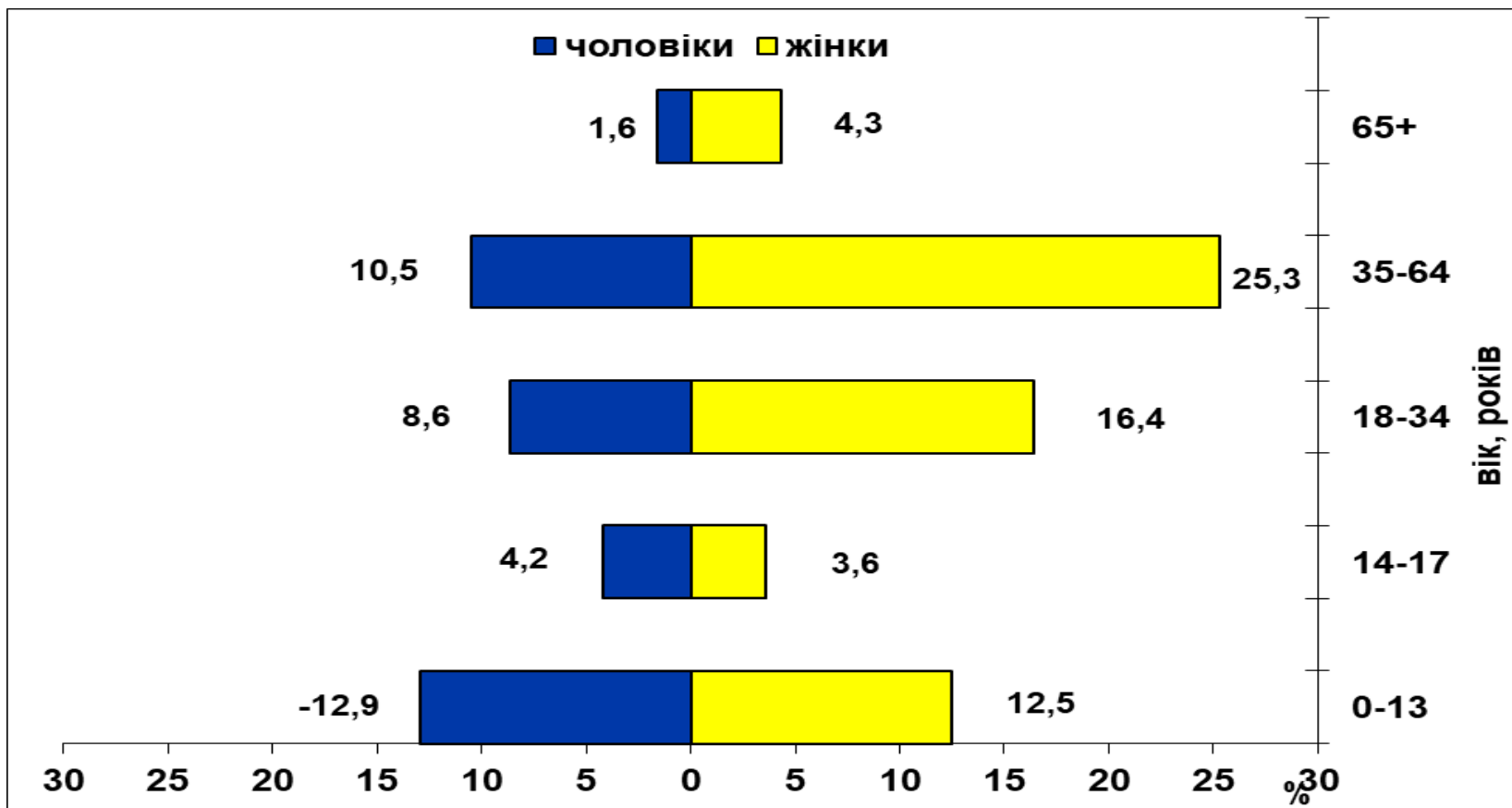

Розподіл вимушених мігрантів за територіями перебування

	млн осіб	%	дата	джерело
Увесь світ	6,5	100,0	15.02.2024	УВКБ ООН
- Європа	6,0	92,7	27.01.2024	УВКБ ООН
= ЄС	4,3	66,5	31.01.2024	Євростат
= Російська Федерація, Білорусь	1,2	19,3	15.02.2024	УВКБ ООН
= інші країни Європи	0,5	7,7	15.02.2024	УВКБ ООН
- інші континенти	0,5	7,3	27.01.2024	УВКБ ООН

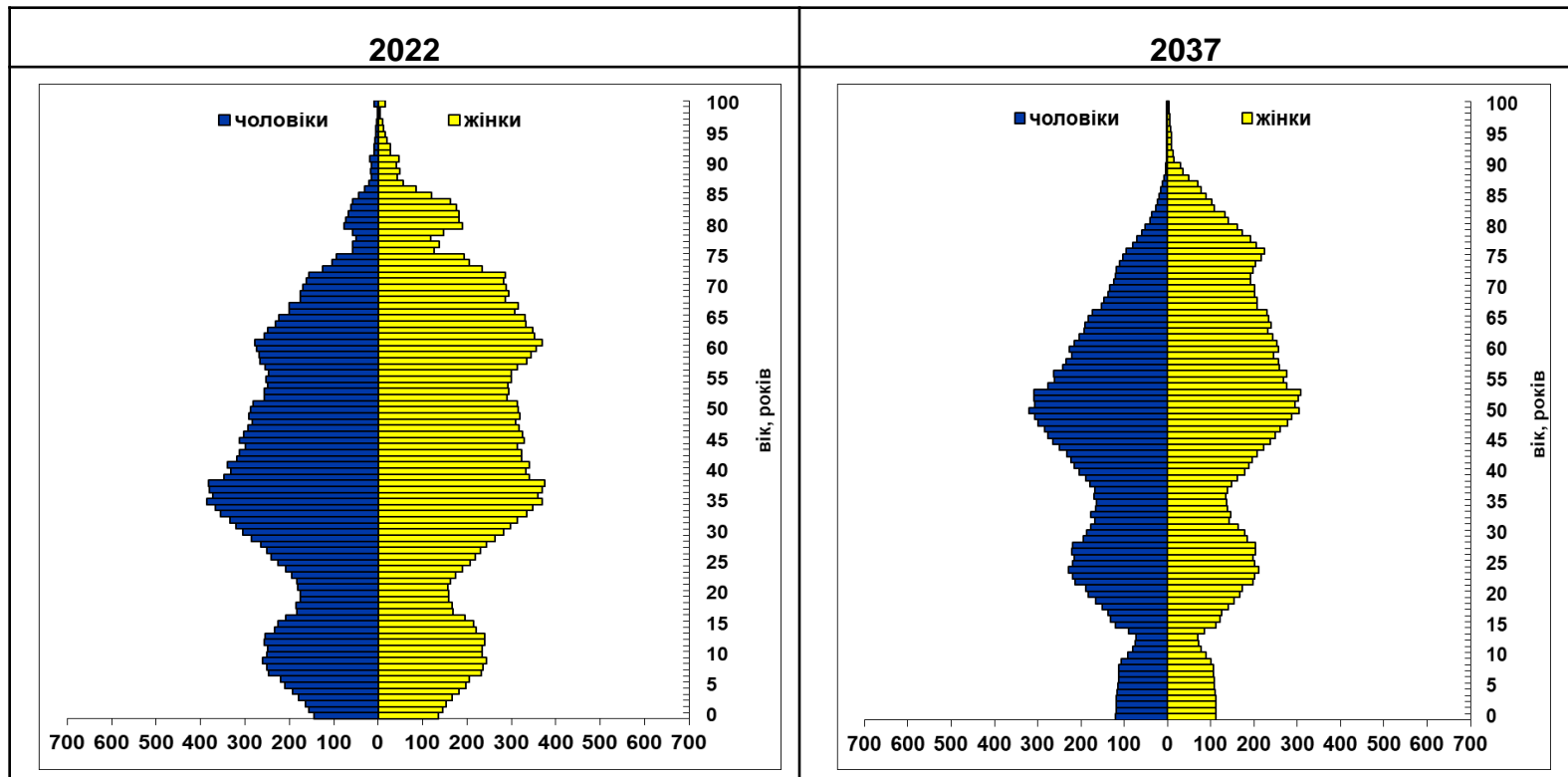

Розподіл вимушених мігрантів за статтю та віковими групами, країни ЄС, кінець січня 2024, %

Статевो-вікова структура населення, *тис. осіб*

Стратегічні цілі, визначені у проєкті Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року

- 1. Створення умов для підвищення народжуваності, підтримка сім'ї**
- 2. Зниження передчасної смертності**
- 3. Забезпечення міграційного приросту населення**
- 4. Забезпечення оптимального розміщення населення територією країни**
- 5. Адаптація соціуму до демографічного старіння та формування умов для активного довголіття**

Інформаційна база

- 1. Дані Державної служби статистики України.**
- 2. Реконструйовані ряди демографічної динаміки України за 1795–2013 рр.**
- 3. Оцінки та прогнози Інституту демографії та проблем якості життя НАН України**
- 4. Дані Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.**
- 5. Дані Євростату.**

Дякую за увагу!